

Höyhensammal

Kalkkammossa

Ctenidium molluscum

Uhanalaisuusluokka (IUCN): vaarantunut (VU)

Uhanalainen (LSA 521/2021)

Luonnehdinta

Höyhensammal on keskikokoinen, säännöllisesti ja tiheään sulkamaisesti haarainen lehtisammal. Se kasvaa vihreinäkullanruskeina alustanmyötäisinä ja löyhinä kasvustoina. Sulkahaaraisen verson kärki on usein koukkumainen ja näyttää muuta versoa kiiltävämmältä, koska kärjessä lehdet ovat niin tiiviisti limittäin. Leveätyvisten lehtien laita on terävähampainen ja kärki terävä, voimakkaan sirppimäinen. Lehdet ovat yhteen suuntaan kääntyneitä ja epäsäännöllisen aaltopimuksia. Höyhensammal muistuttaa mm. palmikosammalia, mutta eroaa niistä tiiviin koukkumaisen versonkärkensä perusteella.

Elinympäristö ja levinneisyys

Höyhensammal kasvaa kalkkikallioiden ja louhosten seinämillä sekä valoisissa metsissä ja niityillä kostealla kalkkipitoisella maalla. Sammalta esiintyy harvinaisena Suomen lounaisosissa.

Nykytila ja uhkatekijät

Höyhensammalle sopivat elinympäristöt ovat vähentyneet kaivostoiminnan ja rakentamisen takia. Nykyään sammalta uhkaavat myös metsien uudistus- ja hoitotoimenpiteet. Neljäsosa höyhensammalen nykyisistä kasvupaikoista on suoje-lun ulkopuolella.

Hoitosuositukset

Höyhensammalen kasvupaikka tulisi jättää louhimatta. Metsäisillä kasvupaikoilla sammalta voidaan hoitaa poistamalla varjostavaa puustoa varovaisesti. Osa sammalen kasvupaikoista on METSO-ohjelmaan sopivia kohteita (kalkkikalliot).

Lähteet

- Atherton, I., Bosanquet, S. & Lawley, M. (toim.) 2010. Mosses and Liverworts of Britain and Ireland – a field guide. British Bryological Society, 856 s. Verkkojulkaisuna: <http://www.bbsfieldguide.org.uk/> [Vii-tattu 11.11.2011.]
- Hallingbäck, T. & Holmäsén, I. 1985. Mossor – En fälthandbok. Interpub-lishing, Stocholm. 287 s.
- Jahns, H.M. (toim.). 2001. Sanikkaiset, sammalet, jäkälät. Otava, Keuruu. 262 s.
- Ulvinen, T., Syrjänen, K. & Anttila, S. (toim.) 2002. Suomen Sammalet – levinneisyys, ekologia, uhanalaisuus. Suomen ympäristö 560. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 354 s. Verkkojulkaisuna: <http://hdl.handle.net/10138/40617>

Kuva: Jouko Rikkinen, CC-BY-NC-4.0 [Laji.fi](https://laji.fi)